

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය
සහ
සමුපකාර ණය දෙන සමිති ක්‍රියාකාරීත්වය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ ශාස්ත්‍රපති උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කරන පර්යේෂණ නිබන්ධය.

ලියාපදිංචි අංකය : A12370
නම : පී.ඩී.පී. සමරසිංහ
විභාග අංකය : SPA 424

කටියාව,
උඩහේන,
දෙඩමිගස්ලන්ද.

ප්‍රකාශය

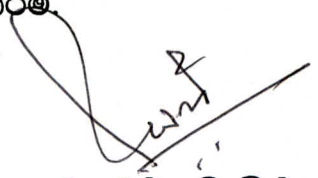
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ මහාචාර්ය පී. විල්සන් මහතාගේ උපදේශකත්වය යටතේ සම්පාදිත මෙම ශාස්ත්‍රපති නිබන්ධය හෝ ඉන් කොටසක් හෝ කිසිම විශ්ව විද්‍යාලයක උපාධියක් හෝ පාඨමාලාවක් හෝ ඩිප්ලෝමාවක් හෝ සඳහා මීට ප්‍රථම ඉදිරිපත් කර නොමැති බවත්, උපුටා ගත් ස්ථානය නිසි පරිදි සඳහන් නොකර අන්තර්ජාලයෙන් විසින් කලින් පළ කරන ලද හෝ ලියන ලද කිසිවක් මාගේ දැනුමේ හා විශ්වාසයේ හැටියට මෙම නිබන්ධනයට ඇතුලත් නොවන බවත් මම ප්‍රකාශ කරමි.

දිනය: 09.04.2004

පී.ඩී.පේ. සමරසිංහ

සහතික කරමි

දිනය: 09.04.2004

මහාචාර්ය පී. විල්සන්

ස්තූතිය

නිබන්ධන මාතෘකාව ඔස්සේ මා මෙහෙයවා සෑම අවස්ථාවකදීම අවශ්‍ය උපදෙස් දෙමින් නිබන්ධනය අධීක්ෂණය කළ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ උපකුලපති මහාචාර්ය පී.විල්සන් මහතා අභිවාදනයෙන් කෘතවේදීව සිහිපත් කරමි.

නිබන්ධන උපදේශක කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු ලෙස කටයුතු කරමින් අවශ්‍ය උපදෙස් හා උපකාර දැක්වූ විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසමෙහි සභාපති මහාචාර්ය සිරිසේන නිලකරන්ත මහතාට කෘතඥ වෙමි.

පාඨමාලාව හැදෑරීමේදීත් විභාග කටයුතු සපුරාලීමේදීත් කාරුණික සහාය ලබාදුන් ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශ ප්‍රධාන ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය සන් කුමාර මහතා කෘතඥපූජිතව සිහිපත් කරමි.

මා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන කටයුතුවලට නිරත වූ විට පාසලේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලට සිදුවූ අලාභය අවම කරගැනීමට විවිධ පිළියම් යොදමින් මා හට දිරිදුන් නියෝජ්‍ය විදුහල්පති ප්‍රේමනිලක මහතා ඇතුළු සහෝදර ගුරු මහත්ම මහත්මින් සෙනෙහසින් සිහිපත් කරමි.

නිබන්ධනය පරිගණකයෙහි සනිටුහන් කළ මහනුවර පෑන් ග්‍රැෆික්ස් ආයතනයට ස්තූතිවන්ත වෙමි.

මාගේ ශාස්ත්‍රීය කටයුතුවලට නිතර දිරිදෙන මා බිරිඳ නිලා මෙහිලා දැක්වූ උනන්දුව සහ කැපවීම අගයමි. අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා මා කාලය යෙදවීමෙන් තමන්ට සිදුවූ අසාධාරණය සතුටින් ඉවසා සිටි ශර්මිලා දුවන් ලොකු පුතු සාලින්දන් පොඩි පුතු ශාමින්දන් මෙහිදී සිහිපත් කළ යුතුය.

සංඛ්‍යා වගු

<u>පටුන</u>	<u>පිට</u>
2.1 ගෙවතු ඉඩම් ව්‍යාප්තිය (1901 - 1946)	17
2.2 වී නිෂ්පාදනය වර්ධනය (1900 - 1939)	19
2.3 සහල් ආනයන ප්‍රමාණය (1870 - 1939)	19
2.4 සභාස සමිතිවල වර්ධනය (1913 - 1922)	22
2.5 ඉතුරුම් සහ ආයෝජනය	33
2.6 ඉතුරුම් රාශිකරණය සභාස සහ වෙනත් මූල්‍ය ආයතන	36
2.7 සභාස ප්‍රාථමික සමිති ව්‍යාප්තිය (1978 න් පසුව)	42
2.8 සභාස තැන්පතු සහ ඉතිරිකිරීම් වර්ධනය (1978 න් පසුව)	44
2.9 සභාස ප්‍රාථමික සමිති ණය ව්‍යුහය	45
2.10 තැන්පතු සහ ඉතිරිකිරීම්	46
2.11 තැන්පතු සහ ණය වර්ධනය	47
2.12 සභාස කාන්තා සහභාගිත්ව ප්‍රතිශතය	51
3.1 සමීක්ෂිත ප්‍රාථමික සමිතිවල ඉතිරිකිරීම් ව්‍යුහය	67
3.2 සමීක්ෂිත ප්‍රාථමික සමිතිවල රු.5000/- ට වැඩි ආදායම් ලබන සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව සහ සාමාජික ඉතිරිකිරීම්වල සාමාන්‍ය අගය.	70
3.3 සමීක්ෂිත ප්‍රාථමික සමිතිවල ණය ව්‍යුහය	71
4.1 ශ්‍රී ලංකා ජනගහනයේ දෛනික ආහාරයේ අඩංගු කැලරි ප්‍රමාණය	83
4.2 තෝරාගත් සමාජ දර්ශක අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ සංවර්ධන මට්ටම	88
4.3 තෝරාගත් රටවල් කිහිපයකට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන මට්ටම	90
4.4 ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන සේවා නියුක්තියේ ස්වරූපය	93
4.5 ශ්‍රී ලංකාවේ රැකියා නැති අයගේ සාක්ෂරතාවය	94
4.6 ඒක පුද්ගල ආදායම සහ මානව සංවර්ධන දර්ශකය අනුව කලාපය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ සාපේක්ෂ තත්වය.	100

රූප සටහන්

<u>සටහන</u>	<u>පිට</u>
01. සනාස කාර්යයන්	32
02. සනාස සාමාජිකත්වය බෙදී ගොස් ඇති ආකාරය	38
03 සනාස ප්‍රාථමික සමිතියක සංවිධාන ව්‍යුහය	41

පටුන

	<u>පිට</u>
ස්තූතිය	iii
සංඛ්‍යා වගු	iv
රූප සටහන්	v
පරිච්ඡේද	
1. හැඳින්වීම	1
1.1 විෂය ක්ෂේත්‍රය	1
1.2 අධ්‍යයනයේ අරමුණු	4
1.3 අධ්‍යයනය කළ වේදය	6
1.4 දත්ත මූලාශ්‍ර	6
1.5 නිබන්ධයේ සැකැස්ම	8
1.6 අධ්‍යයනයේ සීමා	10
අධ්‍යයන ලිපි	12
2. ශ්‍රී ලංකාවේ සකසුරුවම් සහ ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමූපකාර සමිති.	
2.1 හැඳින්වීම	13
2.2 සකසුරුවම් සහ ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමූපකාර ව්‍යාපාරයේ ආරම්භය	19
2.3 සකසුරුවම් සහ ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමූපකාර සමිතිවල ප්‍රකාශිත අරමුණු	23
2.4 සභා සාමාජිකයන් ව්‍යුහය	37
2.4.1 ප්‍රාථමික සමිතිවල ව්‍යුහය සහ ක්‍රියාකාරිත්වය	39
2.4.2 ප්‍රාථමික සභා සමිති වර්ධනය	42
2.4.3 ප්‍රාථමික සභා සමිතිවල ණය සහ අන්තිකාරම් සැපයීමේ ක්‍රියාවලිය	43
2.4.4 ප්‍රාථමික සභා සමිතිවල තරුණ සහ කාන්තා සහභාගිත්වය	49
අධ්‍යයන ලිපි	53

3.	සභාස ආයතනික ව්‍යුහය ගැටළු සහ නිරීක්ෂණය	
3.1	හැඳින්වීම	54
3.2	ප්‍රාථමික සභාස සමිතිවල සාමාජිකත්වය	55
3.3	සභාස සමිතිවල ස්වාධීනත්වය	57
3.4	සභාස ප්‍රාථමික සමිති නායකත්වය	59
3.5	සභාස ප්‍රාථමික සමිති සහ සමාජ සජීවීකරණය	62
3.6	සභාස ප්‍රාථමික සමිතිවල ඉතුරුම් රාශීකරණය	64
3.7	සභාස ඉතිරිකිරීම් ව්‍යුහය	67
3.8	ප්‍රාථමික සභාස සමිතිවල ණය ව්‍යුහය සහ ණය මුද්‍රාහරීම	71
3.9	සභාස ප්‍රාථමික සමිති අරමුදල් බාහිර ආයතනවල තැන්පත් කිරීම	75
3.10	සභාස නායකත්වය පිළිබඳ ගැටළු	78
	අධෝ ලිපි	80
4.	ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය අංශයේ දර්ශනවාදය පිටුපැකීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ සභාස ක්‍රියාකාරීත්වය	
4.1	හැඳින්වීම	81
4.2	ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ජනතාවගේ මූලික අවශ්‍යතා ඉටු වී ඇති මට්ටම	82
4.3	අනෙකුත් රටවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික අවශ්‍යතා ඉටුවීම	99
4.4	ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා ණය අරමුදල්හි වැදගත්කම	103
4.5	ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා ඉතිරිකිරීම් යොදාගැනීම	106
4.6	ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා සමාජ සජීවීකරණයේ අවශ්‍යතාවය	108
4.7	ඉලක්ක කණ්ඩායම් හඳුනාගැනීමේ අවශ්‍යතාවය	111
4.8	ණය ආවරණය කිරීමේ හැකියාව	113
4.9	ණය ගනුදෙනු කිරීමේ පිරිවැය	117
5.	සාරාංශය සහ නිගමනය	120
	ඇමුණුම	134
	ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය.	198

1 පරිච්ඡේදය

හැඳින්වීම

1.1 විෂය කෛෂ්ත්‍රය

අතීතයේ සිටම ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ජීවනෝපාය මාර්ගය වූයේ කෘෂිකර්මයයි. සංඛ්‍යා දත්ත අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අංශය තුළ වඩා වැදගත් අංශය බවට පත්ව ඇත්තේ වී නිෂ්පාදනයයි. වී නිෂ්පාදන කටයුතු ව්‍යාප්තව පවතින්නේ ග්‍රාමීය අංශය තුළයි. ග්‍රාමීය ජනතාවගෙන් වැඩි පිරිසක් සේවා නියුක්තව සිටින්නේ වී නිෂ්පාදනය ආශ්‍රිත රැකියාවලය. ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ව්‍යුහය තුළ කැපී පෙනෙන අංශය බවට කෘෂිකර්මය පත්ව ඇත්තේ, එම අංශය දේශීය නිෂ්පාදනයට සිදුකරන දායකත්වය ඉතා පහත් මට්ටමක පවතියි. (ශ්‍රී ලංකා මහබැංකුව - 1995) ඉන් පහැදිලි වන්නේ කෘෂි කාර්මික අංශයේ ශ්‍රම ඵලදාව පහත් මට්ටමක පවතින බව සහ එම අංශය තුළ අතිරික්ත ශ්‍රම සම්පත් දක්නට ලැබෙන බවයි. ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ සංඛ්‍යා දත්ත අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කුඹුරු ඉඩම් වලින් 68% ක් පමණ අක්කර එකකට වඩා අඩු ඉඩමිය. මේ නිසා මුළු වී නිෂ්පාදනයෙන් 80% ක් පමණ යැපුම් නිෂ්පාදන ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලබන බැවින් ග්‍රාමීය අංශය තුළ එක් අතකට ඌණසේවා නියුක්තියක් පවතින අතර, අනෙක් අතට එම අංශය තුළ විශාල සේවා වියුක්ත ජනතාවක් සිටිති. මෙම තත්ත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ග්‍රාමීය ජනතාව අඩු ආදායම් ලබන, දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන, යැපුම් සංස්කෘතියක ජීවත්වන ජනතාවක් බවට පත්ව ඇත. කෘෂිකර්මය මත පදනම් වූ ගැමි ආර්ථිකයේ ඵලදාව සහ ආදායම පහත් මට්ටමක පැවතීම නිසා, නිෂ්පාදනයට පමණක් නොව පරිභෝජනයට පවා ආදායම ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින්, ගැමි ජනතාව විශාල වශයෙන් ණය ගැනීමට පෙළඹී සිටියි. ණය ලබාගැනීම සඳහා විධිමත් අංශයට වඩා අවිධිමත් අංශය කෙරෙහි වැඩි හැඹුරුවක් දැක්වීම සහ අවිධිමත් අංශයෙන් පහසුවට එහෙත් වැඩි පොලියකට ණය ගැනීමට හැකිවීම නිසා ග්‍රාමීය ජනතාව දිසී කාලයක් තිස්සේ ණය බරින් මරිකි සිටියි. 1981/82 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණය අනුව ණය වලින් 60% ක් පමණ අවිධිමත් ණය මූලාශ්‍ර වලින් ලබාගෙන තිබේ. ගැමි ජනතාව ණයගැති භාවයෙන්

මුදවාගැනීම සඳහා, ඔවුන්ට ණය පහසුකම් සැපයීමට සහ ඔවුන්ගේ ආදායම ඉහළ නැංවීමට දශක ගණනාවක් තිස්සේ රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර තිබෙයි. එසේ තිබියදීත් ග්‍රාමීය අංශයේ දරිද්‍රතාවය ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගොස් තිබේ. ඉන් පහැදිලි වන්නේ අදාළ අංශය තුළ සම්පත් විභජනයේ විෂමතා ඇතිවී තිබෙන බවයි. එබැවින් ග්‍රාමීය අංශය තුළ සම්පත් විභජනයේදී සභාස ඉටුකොට තිබෙන කායාභාරය විමසීම මෙම නිබන්ධයේ මූලික පරමාර්ථයයි.

ග්‍රාමීය සංවර්ධන අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කරන විවිධ සංවිධාන අතර 1911 සිට ක්‍රියාත්මක වන සභාස ව්‍යාපාරයට ඉතා වැදගත් ස්ථානයක් හිමිවේ. ණය ඉතුරුම් වැඩසටහනක් ලෙස සභාස ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සහ දුප්පත්කම පිටුදැකීම සඳහා ඉතා සාර්ථක වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කොට ඇත්තේ 1978 න් පසුවයි. උත්ත අරමුණ සපුරා ගැනීමට සභාස ව්‍යාපාරය වැඩසටහන් රාශියක් ක්‍රියාත්මක කර තිබේ. ඒ තුළින් සභාස ඉතා ජනප්‍රිය ව්‍යාපාරයක් බවට පත්ව ඇතිබව දිවයින පුරා ව්‍යාප්තව සිටින අට ලක්ෂයක් පමණ වූ සාමාජිකත්වය තුළින් මනාව පිළිබිඹු වේ. දේශීය වශයෙන් පමණක් නොව විදේශීය වශයෙන්ද සභාසට ඉතා පුළුල් පදනමක් ඇත. ලෝක ණයදෙන සමිති සංවිධානයේ (WORLD COUNCIL OF CREDIT UNION) සාමාජිකත්වය දරණ සභාස ව්‍යාපාරය අන්තර්ජාතික වශයෙන් ලෝකයේ රටවල් ගණනාවක් සමග සම්ප සම්බන්ධතාවයක් ඇතිකරගෙන තිබේ.

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ ඉතිරි කිරීම් එක්රැස් කිරීම සහ එම ඉතිරිකිරීම් ග්‍රාමීය දුප්පතුන්ට ණය ලෙස සැපයීම තුළින් සංවර්ධන අරමුණු ඉටුකරගැනීමට සභාස උත්සාහ දරණු ලැබේ. ග්‍රාමීය සහ නාගරික අංශය තුළ දරිද්‍රතාවය පිටුදැකිය හැකි ඉතා වැදගත් උපක්‍රමයක් වන්නේ ණය පහසුකම් පුළුල් කිරීමයි. සාර්ව ආර්ථික ව්‍යවසායන් වර්ධනයකිරීම සහ ආදායම් බෙදාහැරීමේ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම තුළින් ගම සංවර්ධනය කිරීමට දරණ උත්සාහයකදී, ණය ලබාදීම ඉතාම වැදගත් උපක්‍රමයකි. මෙම ක්‍රියාවලියේදී ණය ඉතා වැදගත් තීරක යෙදවුමක් ලෙස සැලකිය යුතුය. ඊට හේතුව ණය ලබාදීම තුළින් පමණක් දුප්පතුන් සංවර්ධනය කළ නොහැකිවීමයි. ඒ තුළින් දුප්පතුන් සතු කුසලතා වර්ධනය කොට

ශ්‍රම සම්පත් නිසි පරිදි උපයෝජනය කළහැකි නොවේ. කිසියම් නිමවුම් මට්ටමක් ලබාගත හැකි යෙදවුමක් ලෙස පමණක් ණය සැලකිය යුතුය. ණය ආත්ම අභිමානය නංවා ගැනීමට දුප්පත් අයට අවශ්‍ය පදනම සකස් කර දෙනු ලබයි. ඒ නිසා ණය, සම්පත් පාලනයට තුරුකිරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස යොදා ගත යුතුය. සංවර්ධන අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීමට දරුණු උත්සාහයේදී ණය, දුප්පත් අයට බලය පැවරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස යොදාගත යුතුය. එමගින් සාධාරණ ආදායම් ව්‍යාප්තියක් ඇතිකිරීම තුළින් සාපේක්ෂව ජන කොටස් අතර පවතින ආදායම් ව්‍යාප්තියේ විෂමතා තුරන් කළ හැකිය.

දේශීය ඉතිරිකිරීම් සහ ආයෝජනය අතර වැදගත් සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව ප්‍රකට කරුණකි. දිගුකාලීන විරස්ථායී ආර්ථික සංවර්ධනයක් සඳහා විදේශීය රටවලින් සම්පත් ණයට ගන්නවාට වඩා දේශීය ඉතිරිකිරීම් ප්‍රයෝජනවත් බව පැහැදිලි කරුණකි. ශ්‍රී ලංකාව වැනි සංවර්ධනය වන රටකට ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනය කර ගැනීම සඳහා ඉතිරිකිරීම් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකරනු ලබයි. ප්‍රාග්ධනය නොමැතිව නව කම්හාන්ත, ව්‍යවසායන් සහ සේවාවන් වර්ධනය කළ නොහැකිය. රටක ඉතිරිකිරීම් වර්ධනය කිරීම තුළින් ශීඝ්‍ර ආර්ථික වර්ධනයක් සහ සේවා නියුක්ති ඉඩ ප්‍රස්තා පුළුල් වීමක් සිදුවේ. කුමන දෘෂ්ඨිකෝණයකින් බැලුවත් සංවර්ධන අරමුණු ඉටුකරගැනීමේ ප්‍රධාන සාධකය බවට ඉතිරිකිරීම් පත්ව තිබේ. හුදකලා දූපතක තනි වී සිටි රොබින්සන් කෘෂ්ණාට පවා අනාගතය වෙනුවෙන් ආයෝජනය කරන්නට සිදුවීමෙන් ඉතිරිකිරීම්වල වැදගත්කම පැහැදිලි වේ. අතීතයේ සිටම මිනිස්සු අවිධිමත් ඉතිරිකිරීම් ක්‍රමවලට පුරුදු වී සිටියහ. වර්තමානයේ වඩාත් වගකිවයුතු ඉතිරිකිරීම් ආයතන මහජනයාගේ ඉතිරිකිරීම් වලට ආරක්ෂාව සපයනු ලබයි. අදාළ රටේ වෙනස්වන අවශ්‍යතාවලට ගැළපෙන පරිදි විවිධ ඉතිරිකිරීම් ක්‍රම හඳුන්වාදීම මූල්‍ය ආයතන වලින් සිදුකෙරේ. නමුත් විධිමත් මූල්‍ය ආයතන නගර කේන්ද්‍රීය කොටගෙන පිහිටුවා තිබේ. නගර කේන්ද්‍රීය මූල්‍ය ආයතන යටත්විජිත පාලනයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවට ලැබුණු එක් උරුමයකි. ඒ නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් මූල්‍ය ආයතන වැවිලි සහ වෙළඳ අංශ සමග කාළාන්තරයක් තිස්සේ සම්බන්ධතා පවත්වගෙන යනු ලබයි. මේ නිසා ඔවුන් ග්‍රාමීය අංශය පිළිබඳව නොසලකා හරින ලදී. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ ග්‍රාමීය අංශයේ ඉතුරුම් ඒකරාශීකරීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වලට විවෘත විය. එම

ප්‍රවේශය තුළ සභාස ඉටුකරන කාර්යභාරය සලකා බැලිය යුතුය. වර්තමානයේ ජාත්‍යන්තර නියෝජිත ආයතන පවා දුප්පත් රටවල සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමේ උපක්‍රමයක් ලෙස ණය ඉතිරිකිරීම් යොදාගනු ලබයි. රටක අර්ථ ක්‍රමය කුමන මතවාදයන් මත පදනම් වුවත්, එහි ආර්ථික වර්ධන ක්‍රියාවලියේ අත්‍යාවශ්‍ය අංගයක් වන දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය ගොඩ නැගෙන්නේ ජනතාව ඉතිරිකරන ප්‍රමාණය මතයි.

1.2 අධ්‍යයනයේ අරමුණු

සභාස ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය, පසුබෑමකට සහ වර්ධනයකට ලක්වූ අවස්ථා අධ්‍යයනය කර සභාස ප්‍රකාශිත අරමුණු කොතෙක් දුරට ඉටු වී ඇත්ද ? යන්න සංසන්දනාත්මකව විමසීම මගින් සභාස සහ සභාස ඉතිරිකිරීම් සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාවලියට සිදුකරන දායකත්වය ඇගයීමකට ලක්කළ හැකිය. ඉතිරිකිරීම් ඒකරාශීකරණය සහ ණය පහසුකම් සැපයීම රටක ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන යෙදවුමයි. ඉතිරිකිරීම්, ආයෝජනය සහ පරිභෝජනය අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් පවතියි. ඒවා ජාතික වැදගත් කමකින් යුතු සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන්ය. එමෙන්ම සභාස සාමාජික පවුලක් තනි කුටුම්භයක් ලෙස සලකා ඔවුන්ගේ ඉතිරිකිරීම්, පරිභෝජනය පමණක් නොව, හුදකලා බවින් මුදවාගැනීම, බලය පැවරීම වැනි ක්‍රියාවලීන් ද සලකා බැලිය හැකිය. ඒවා ජන සමාජයේ කුටුම්භයක ආර්ථික ගැටළු ලෙස සලකා බැලිය හැකි අතර ඒ තුළින් ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඇගයීමකට ලක් කරනු ලබයි. මෙම අරමුණු ඉටුකරගැනීමට දරණ උත්සාහය තුළ සභාස ක්‍රියාකාරීත්වය සාපේක්ෂව සලකා බැලීම මෙහි අපේක්ෂිත අරමුණක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

ග්‍රාමීය සංවර්ධන අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා ග්‍රාමීය ජනතාවට ජීවත් වීමට වඩාත් යෝග්‍ය පරිසරයක් සකස්කර දීම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් මුහුණපාන ගැටළුවක් බවට පත්ව ඇත. ණය වැඩසටහන් යොදා ගෙන ග්‍රාමීය ජනතාව සංවර්ධනය කිරීමට නම් ඔවුන් සතුව ව්‍යවසායකත්ව හැකියාවන් පැවතිය යුතුය. අවදානම් දැරීමට අකමැති වීම සහ නව තාක්ෂණික ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට උනන්දුවක් නොදැක්වීම ග්‍රාමීය ජන සමාජයේ කැපී

පෙනෙන ලක්ෂණයකි. ග්‍රාමීය දුප්පතුන් නගා සිටුවීම සඳහා හඳුන්වාදී ඇති නව තාක්ෂණික ක්‍රම වලින්ද, අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට අසමත් වී තිබෙයි. පිරිවැයට සාපේක්ෂව ගත් විට ආණ්ඩුවේ සුභ සාධක වැඩ සටහන්වලද ඵලදායීත්වය පහත් මට්ටමක පවතියි. මෙම තත්ත්වය යටතේ ශ්‍රී ලංකාව වැනි සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල, විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය නගා සිටුවීම සඳහා සාමාජීය බැංකු කටයුතු ඵලදායීව ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තක් බවට පත්ව තිබේ. ඉතුරුම් ණය වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් ව්‍යවසායකත්ව හැකියාවන් වර්ධනය කිරීමටත්, නව තාක්ෂණික ක්‍රම හඳුන්වාදීමටත්, සණාස දරණ උත්සාහය තක්සේරු කොට, ඒ සඳහා අනුගමනය කළ හැකි විකල්ප ක්‍රියා මාර්ග හඳුන්වාදීම කාලෝචිතය.

ඉහත දක්වා ඇති පරිදි මෙම නිබන්ධය තුළින් පහත අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ.

- (අ) ණයගැති භාවය පිටු දැකීම තුළින් දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වන සණාස ව්‍යාපාරයේ ආරම්භක අරමුණු කොතෙක් දුරට ඉටුවී තිබේදැයි විමසීම.
- (ආ) ග්‍රාමීය සංවර්ධන අරමුණු වඩා සාර්ථකව සහ ඵලදායී ලෙස ඉටුකර ගැනීමට දරණ උත්සාහයේදී, ව්‍යාපාරය තුළ දක්නට ලැබෙන දුර්වලතා විමසීම සහ එම දුර්වලතා වලක්වාගෙන සණාස ඵලදායීත්වය වැඩි කර ගැනීමට අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාමාර්ග විමසීම.

1.3 අධ්‍යයන ක්‍රම වේදය

ග්‍රාමීය සංවර්ධනය යන්න ආර්ථිකයක තනි ප්‍රපංචයක් ලෙස දැක්විය නොහැකිය. ග්‍රාමීය සංවර්ධන අරමුණේ පසුතලය තුළ සමස්ත ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය සිදුවිය යුතුය. එක් අතකින් දිළිඳු කොටස් කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමත්, අනෙක් අතින් ග්‍රාමීය අංශයේ ආර්ථික වෘද්ධිය වේගවත් කිරීමත් යන ක්‍රියාවලින් දෙක එකවර සිදුවී යුතුය. මෙම ක්‍රියාවලි දෙකෙහි අන්තර් සම්බන්ධතාවය විමසීම සඳහා මෙම නිබන්ධය විස්තරාත්මක ක්‍රමය අනුගමනය කරමින් පිළියෙල කරන ලදී. මේ සඳහා තෝරාගත් දත්ත හරස් වර්ගීකරණයක් යටතේ ඇගයීමකට ලක්කර තිබේ. නිබන්ධයේදී පදනම් ක්‍රමය ලෙස හරස් වර්ගීකරණය යොදාගන්නා ලදී. විචල්‍යයන් දෙකක් අතර ඇති සම්බන්ධතාවය ඇගයීමකට ලක් කිරීම සඳහා බහුල වශයෙන් මෙම ක්‍රමය යොදාගනු ලබයි. සභාස ක්‍රියාකාරීත්වයන්, ග්‍රාමීය සංවර්ධනයන් යන්න විචල්‍යයන් දෙකක් ලෙස සලකා නිබන්ධය පිළියෙල කිරීමට උත්සාහ දරන ලදී. නමුත් ද්වි විචල්‍ය ක්‍රමය භාවිතා කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සියලුම විචල්‍යයන් පාලනය කරගෙන යම් යම් නිගමන වලට එළඹීමට අපහසු වූ අවස්ථා අත්දකින ලදී. එහෙත් හැකි තාක් දුරට සියලුම විචල්‍යයන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය අධ්‍යයනය කිරීම තුළින් නිගමන වලට එළඹීමට උත්සාහ දරන ලදී. මෙවැනි නිබන්ධයක් සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය ක්‍රමය බහු විචල්‍ය විශ්ලේෂණය වුවත්, ලබාගත හැකි සහ සොයාගත හැකි දත්ත සීමිත වූ නිසා එම ක්‍රමය යොදාගැනීමට නොහැකි විය.

1.4 දත්ත මූලාශ්‍ර

මෙම නිබන්ධයට අදාළ ප්‍රාථමික දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා සකස් කරන ලද ප්‍රශ්නාවලියක් (අමුණුම I) තුළින් කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාථමික සභාස සමිති හතරක් සහ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ එක් සමිතියක් බැගින් පහත සඳහන් සමිති අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලදී.

<u>දිස්ත්‍රික්කය</u>	<u>සමිතියගේ නම</u>	<u>සාමාජික සංඛ්‍යාව</u>
කුරුණෑගල	සී/ර වාරියපොල ශ්‍රී සුමංගල	
	සභාස සමිතිය	135
කුරුණෑගල	සී/ර වෙල්ගාල	
	සභාස සමිතිය	725
කුරුණෑගල	සී/ර කටියාව	
	සභාස සමිතිය	297
කුරුණෑගල	සී/ර වෑගම දොඩන්ගහකොටුව	
	සභාස සමිතිය	211
මාතලේ	සී/ර උකුවෙල	
	සභාස සමිතිය	379

සමීක්ෂණයට ලක්කිරීමේ පහසුව නිසා කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ මෙම සමිති තෝරා ගන්නා ලදී. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ උකුවෙල සභාස සමිතිය තෝරා ගන්නා ලද්දේ එය ඉතා උසස් මට්ටමක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කරන සමිතියක් බැවිනි. මෙම සියලුම සමිති සභාස I ශ්‍රේණියට (ඇමුණුම II) අයත් තමන්ගේම ගොඩනැගිල්ලක බැංකුවක් පවත්වාගෙන යන ආයතනයන්ය. මීට අමතරව කෑගල්ල පරාගම්මන පිහිටි සභාස අධ්‍යාපන මණ්ඩපය මගින් සංවිධානය කරන ලද කේන්ද්‍ර වාර්තා වලට සහභාගිවීමෙන් කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටි පහත සඳහන් සමිති පිළිබඳව සංඛ්‍යා දත්ත ලබා ගැනීමට හැකිවිය.

<u>දිස්ත්‍රික්කය</u>	<u>සමිතියගේ නම</u>	<u>සාමාජික සංඛ්‍යාව</u>
කෑගල්ල	සී/ර හුංගම්පල	
	සභාස සමිතිය	345
කෑගල්ල	සී/ර බටුවන	
	සභාස සමිතිය	312
කෑගල්ල	සී/ර අල්ගම	
	සභාස සමිතිය	225

කෑගල්ල	සී/ර කෙසෙල්වත්ත උතුර	
	සභාස සමිතිය	152
කෑගල්ල	සී/ර දකුණු ගොනපොල	
	සභාස සමිතිය	461
කෑගල්ල	සී/ර මත්තමගොඩ	
	සභාස සමිතිය	320
කෑගල්ල	සී/ර භාතාගොඩ	
	සභාස සමිතිය	305
කෑගල්ල	සී/ර පනාපිටිය	
	සභාස සමිතිය	262

මේ අනුව කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සහ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ සභාස සමිති පහක සාමාජිකයන් 1747 ක් පිළිබඳ තොරතුරුද, කෙණ්ත්‍ර වාරිකා වලදී කරන ලද අධ්‍යයනය තුළින් කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සභාස සමිති අටක් සහ සාමාජිකයින් 1732 ක් පිළිබඳ තොරතුරු අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලදී. නවදුරටත් ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සහ සභාස ව්‍යාපාරය පිළිබඳව දැනට පලවී ඇති ග්‍රන්ථ, ප්‍රකාශන සහ සඟරා ලිපි මගින් ලබාගත් ද්විතියික දත්ත උපයෝගී කර ගැනීමට හැකිවිය.

1.5 නිබන්ධයේ සැකැස්ම

මෙම නිබන්ධය පරිච්ඡේද පහකින් සමන්විත වේ. පළමු පරිච්ඡේදය නිබන්ධය හැඳින්වීම සඳහා වෙන්කොට ඇත. දෙවන පරිච්ඡේදය සභාස සමිති සම්බන්ධ පසුබිම සාකච්ඡා කිරීමට වෙන්කොට තිබේ. එහිදී මෙම ගැටලුවට අදාළ පසුබිම සමස්තයක් ලෙස සාකච්ඡාවට භාජනය කරනු ලැබේ. සභාසට පිවිසීමේ මාර්ගයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ සමූපකාර ව්‍යාපාරයේ පසුබිම සලකා බලන අතර මෙහිදී සභාස සමිතිවල ප්‍රකාශිත අරමුණු සපුරා ගැනීමට සමත්වී ඇත්ද ? යන්න පිළිබඳව අවධානය යොමු කොට තිබේ. සභාස සාමාජිකත්වය සභාස ප්‍රාථමික සමිති වර්ධනය වූ ආකාරය, එහි පසුබෑමක් ඇතිවූ අවස්ථා